

שו"ת סיכום הדף היומי

מייל: n101@okmail.co.il פקס: 03-5709307 ניתן לקבל כל יום לתיבת מייל או לפקס.

מגילה - ט"ו

1. מהיכן יודעים על נריה, מחסיה, חלקיה, ושלוש שהיו נביאים? [ובשלמא בניהם מפורש שהיו?]

הכלל של עולא - שנכתב שמו ושם אביו בנביאות בידוע שהוא נביא בן נביא. [ולפ"ז מתורץ] וכשנכתב רק שמו - רק הוא נביא. שמו ושם עירו מפורש - הוא מאותה העיר. שמו ולא שם עירו - הוא מירושלים. כלל מתניתא - כל שמעשיו ומעשה אבותיו סתומין ופרט הכתוב באחד מהם לשבח בידוע שהוא צדיק בן צדיק, ואם פרט לגנאי - רשע בן רשע.
2. מי היה מלאכי?

רב נחמן: מרדכי, ונקרא ע"ש שהיה משנה למלך. ופרכינן מבריייתא שמוכח שהיו 2 שונים. בבריייתא - לריב"ק: מלאכי זה עזרא, ולחכמים: מלאכי שמו. ראייה שמלאכי הוא עזרא - שבנביאות מלאכי, הוכיח על שנשאו נכריות ואכל עזרא מצינו שהפרישם מנכריות. עוד למדנו: 4 יפיפיות בעולם: שרה, רחב, אביגיל, ואסתר. ולמ"ד שהיתה ירקרוקת מוציא 'אסתר' ומכניס 'ושותי'. רחב בשמה זנתה, יעל בשמיעת קולה, אביגיל בזכירתה. ר' יצחק אמר: האומר 'רחב רחב' מיד נקרי ודווקא בידועה ומכירה.
3. "ומרדכי ידע... ויזעק זעקה" מה זעק?

רב: גבה המן בעצתו יותר מאחשוורוש. שמואל: גבה המלך העליון על המלך התחתון [בלשון סגי נהור].
4. אלו פסוקים נדרשו בענין אסתר המלכה כששמעה על עצת המן?

ותתחלחל המלכה - רב: פירסה נדה מחרדה. ר' ירמיה: הוצרכה לנקביה. ותקרא אסתר להתך - דניאל. לרב - ע"ש שחתכוהו מגדולתו. שמואל: שכל דברי מלכות נחתכין על פיו. לדעת מה זה ועל מה זה - שמא עברו על ה' חומשים שכתוב בהם "מזה ומזה"... "ובכן אבא... אשר 'לא כדת' - כל יום נבעלתי למלך באונס ועכשיו ברצון וכאשר אבדתי מבית אבא אובד ממך - אאסר עליך. ויעבר מרדכי - רב: העביר יום א' של פסח בתענית. שמואל: עבר תעלת מים לכנוס את היהודים.
5. אלו מימרות של ר' אלעזר בשם ר' חנינא למדנו?
 - א. ותלבש אסתר מלכות - לבשה רוח הקודש. ונלמד מ'רוח לבשה את עמשי'.
 - ב. אל תהי ברכת הדיוט קלה בעיניך - 2 גדולי הדור נתברכו מהדיוטות ונתקיים בהם: דוד מארונה. ודניאל מדריוש.
 - ג. את תהי קללת הדיוט קלה בעיניך - אבימלך קילל את שרה 'כסות עיניים' ונתקיים ביצחק.
 - ד. מדת בשר ודם - שופת קדירה ואח"כ נותן מים, אבל הקב"ה נותן מים בשמים ואח"כ מעלה עננים לקבלם.
 - ה. האומר דבר בשם אומרו מביא גאולה לעולם - שנאמר "ותאמר אסתר למלך בשם מרדכי".
 - ו. צדיק שאבד לכל דורו אבד. משל למרגלית שהיא יקרה בכל מקום, אבל לבעליה אבדה.
 - ז. וכל זה איננו שווה לי - כשראה המן את מרדכי היה נזכר שכל ממונו שייך למרדכי כיון שנמכר לו לעבד. וכינוהו עבד שנקנה בלחם. ולשון 'זה' על גזיו שחוקקין על לוח לבו ברשימה.
 - ח. עתיד הקב"ה להיות עטרה בראש כל צדיק לעטרת צבי לעושים צביונו ולמצפין תפארתו. ודווקא למי שמשים עצמו כשירים שאינו גאה. ולרוח משפט - הכופה את יצרו לתשובה. ליושב על המשפט - דן דין אמת לאמתו. ולגבורה - המתגבר על יצרו. משיבי מלחמה - שנושאים ונותנים במלחמתה של תורה. שערה - [שוערים] שמשכימין ומעריבין בביהכנ"ס ובביהמ"ד. אמרה מדת הדין לפני הקב"ה: מה נשתנו אלו מאלו? אמר הקב"ה: אלו שאין בהם המידות הללו "ביין שגו וכו'" פקו פליליה - ישפטו לגהינום.
6. מה מסופר על אסתר כשהגיעה לבית המלכות ולפני אחשוורוש?
 - א. כשהגיעה לבית צלמים נסתלקה ממנה שכניה. אמרה "קלי קלי וכו'" שמא אתה דן אותי על שוגג [שאנוסה אני לאחשוורוש] כמזיד, או שמא על שקראתיו כלב ואי"ז ראוי לכבוד מלכות - חזרה וקראתו אריה.
 - ב. שלשה מלאכים נזדמנו, אחד הגביה צווארה, אחד משך חוט של חסד עליה, אחד מתח השרביט. יש אומרים 12 אמה, י"א 16, י"א 24, י"א 60 - כמו בידה של בת פרעה, וכמו שיניו של עוג מלך הבשן כשנפל עליו ההר, וי"א 200.

ג. עד חצי המלכות - ולא כל המלכות. פירוש אחר - לא דבר החוצץ למלכות: ביהמ"ק.

7. מה ראתה אסתר כשזימנה את המן?

ר' אליעזר: אכילה ושתיה יהיו לו לפח.

ר' יהושע: מבית אביה למדה אם רעב שונאך אכילהו לחם.

ר' מאיר: כדי שלא יטול עצה וימרוד במלך.

ר' יהודה: כדי שלא יכירו שהיא יהודית.

ר' נחמיה: כדי שלא יאמרו ישראל, אחות יש לנו בבית המלך, ויסיחו דעתן מן הרחמים.

ר' יוסי: כדי שיהא מצוי לה בכל עת ותוכל להכשילו.

ר' שמעון בן מנסיא: אולי ירגיש המקום שהגיע עד כדי כך שצריך להחניף לרשע.

ר' יהושע בן קרחה: אסביר לו פנים ויקנא אחשוורוש ויהרוג את שנינו.

ר' גמליאל: מלך הפכפך היה, וכך יהרג המן מיד. ואמר ר"ג עדין צריכים לטעמו של ר"א המודעי - שהחשיבתו כמלך. וגרמה למלך ולשרים לקנא בו.

רבה: לפני שבר גאון והביאתו לגאווה כדי שיפול.

אביי רבא: פורענות הרשעים באה מתוך משתה. שאל רבה בר"א את אליהו הנביא כמו מי מכל הנ"ל עשתה אסתר, ענה לו ככל התנאים והאמוראים.

8. "ויספר להם המן את כבוד עשרו ורוב בניו" כמה בנים היו לו?

רב: 30 - 10 מתו, 10 נתלו, 10 מחזרין על הפתחים.

רבנן: המחזרים על הפתחים 70.

רמי בר אבא: 208 כמנין "ורב" [בכתיב חסר].

9. "בלילה ההוא נדדה שנת המלך" מי הוא המלך שנדדה שנתו?

ר' תנחום: מלכו של עולם להתנקם בהמן.

רבנן: המלאכים ועי"כ נדדה שנת אחשוורוש.

רבא: המלך אחשוורוש - שאסתר מזמינה את המן כדי להרוג את המלך, וחשש שאף אחד לא מודיע לו ע"כ, כיון שקבל פעם טובה ולא החזיר, מיד

"ויאמר להביא את ספר זכרונות" והיו הדברים נקראים מאליהם.